



# Oset och Rynningeviken

- Satsning på god strandnära miljö leder till byggboom

**Soptipp, schakttipp, industri- och lagerområde, oljehamn och militärt övningsområde blev Natura 2000-område med en halv miljon besökare per år.**

Hjälmarens är naturligt en näringsrik sjö och tillsammans med negativ miljöbelastning har sjön under lång tid haft övergödningssproblem och därför successivt växt igen. Under 1990-talet insåg Örebro kommun att det krävdes en insats för att få bukt på problemet och köpte därför stora arealer militär övningsmark som låg i anslutning till sjön.

Ett helt nytt område skapades, det gamla militärområdet slogs ihop med ett angränsande område som varit naturreservat sedan 1968. År 2002 fick området namnet Naturreservatet Oset och Rynningeviken. Idag är naturreservatet med dess våtmarker och friluftsanläggningar ett unikt område i Örebro kommun och ingår i kommunens grönstrukturprogram.

## Positiva effekter på tillväxt och strandskyddets syften

Naturreservatet Oset och Rynningeviken invigdes 2010. Närhet till vatten, rekreativ möjligheter, biologisk mångfald och långsiktighet var några av ledorden under uppbyggnaden av området som skulle präglas av en stor variation av biologiskt rika våtmarks-miljöer.

I beslutet skrevs att minsta möjliga negativa miljöpåverkan skulle eftersträvas i området. Genom räkningar har man sett att naturreservatet har cirka 500 000 besökare per år. Naturens hus har över 100 000 betalande gäster årligen, vilket inneburit 10 nya arbetstillfällen.

Projektet visar hur strandskyddets syften kan

gå hand i hand med utveckling. En tillgänglig strandmiljö med rik biologisk mångfald gör området attraktivt för besökare.

Ekonomi i området har förbättrats, den första reaktionen var ökade fastighetsvärden i den befintliga bebyggelsen i närområdet. Sedan dess väljer byggbolagen att etablera sig i de östra kanterna av staden, med annonser som lockar med närhet till både naturen i Oset och Rynningeviken samt stadens centrum. I olika företagsenkäter har också tillgången till och satsningen på grönområdet lyfts fram som viktigt för företagens etablering av verksamheter.

### Genomförande

Vid utformandet av den nya miljön var människans upplevelse av olika landskapselement central. I fokus stod artrikedomen, god tillgänglighet, rymd och ljus, historiska element samt skyddade miljöer.

Den största förändringen har skett i den gamla oljehamnen där omfattande saneringsarbeten utförts och oljeförorenade massor förts bort. Alla gamla schaktmassor har tagits bort och nya bottnar har skapats. Allt för att vattenkvaliteten ska vara hög och för att det återskapade ekosystemet inte ska bli lidande av läckage och eventuella kvarvarande föroreningar.

Vid Rynningeviken, där Örebros soptipp tidigare låg, har marken täckts med 30–100 cm tät lera och olika lager ytjord som sedan såtts med betesfröblandning och ogräsfrö. Soptippen ska i och med täckningen vara dold under längsta möjliga tidshorisont, det vill säga till nästa istid. Vidare har madmarker och strandängar, som försvann på 1860-talet, till viss del återskapats.

### Potential och framtida nytta

Stor framtida nytta kan ses för området genom att viktiga värden har återställts och bevarats, sett ur både ett miljö- och djurperspektiv och ett allmansrättsligt perspektiv. Oset och Rynningeviken erbjuder samma möjligheter för alla, man har arbetat intensivt med att öka tillgängligheten och samtidigt erbjuda ett brett användningsområde.

Reservatet har blivit en populär plats för aktiv samvaro och gemenskap. Naturskolan har öppnat dörren till naturen för många tusen elever i tidig skolålder, och man ser idag att betydligt fler nysvenskar söker sig till området, vilket man från kommunens håll kopplar till att barnen inspireras av sina föräldrar. Naturskolan har på så sätt drivit ett av de bästa integrationsprojekten i Örebro kommun.

Efter flera års arbete har kommunen lyckats med en efterlängtd statushöjning. I februari 2015 utsåg regeringen Oset och Rynningeviken till Ramsarområde, det vill säga våtmarker med internationell betydelse.

Urvalet av goda exempel har gjorts under 2014 av Strandskyddsdelegationens arbetsgrupp för tillväxt. Gruppen har även kvalitetsgranskat varje exempel innan publicering.

Strandskyddsdelegationen är en nationell arena för samverkan, erfarenhetsutbyte och dialog kring tillämpningen av strandskyddsreglerna. Vi vill bidra till att stärka kompetensen hos dem som arbetar med och kommer i kontakt med frågor som rör strandskyddet. Målet är att harmonisera och effektivisera tillämpningen av strandskyddsreglerna, och i förlängningen öka legitimiteten för regelverket samt främja tillväxt och attraktivt boende i hela landet. Strandskyddsdelegationen är en utredning som ska vara slutförd i december 2015.

Ta del av våra webbutbildningar, skrifter, artiklar, mallar, webbseminarier med mera på [www.strandskyddsdelegationen.se](http://www.strandskyddsdelegationen.se)

## Varför ett gott exempel?

Vad gäller att förbättra miljön i området lämnar Naturreservatet Oset och Rynningeheden lite att önska, vägen har gått från soptipp till fågelskådarparadis. Vad gäller tillväxt har projektet höjt områdets attraktivitet både ur ett ekonomiskt och socialt perspektiv.

Samverkan med privata lantbrukare har lett till att nya betesmarker skapats, vilka genererar uppfödningmöjligheter för cirka 100 nötkreatur och 100 får. Det betade landskapet skapar möjlighet till en attraktiv landskapsbild och biologisk mångfald. Det i sin tur

ökar värdet för besökare och turismnäring. Genom samverkan med lantbrukarna får dessa företagare ytterligare affärsmöjligheter samtidigt som besökarna i området får en inblick i djurskötseln.

Utvecklingen av naturreservatet fortsätter. Naturum Oset planeras stå klart 2017, vilket kommunen hoppas ska bidra till fler besökare i området.

Hållbar utveckling står i fokus och det finns också planer på ett naturnära Bed and Breakfast i anslutning till Naturum Oset.